

Regelingen kerkmuziek voor de praktijk van nu en de toekomst

- **Opdrachtgever:** KvOK
- **Opdrachtnemer:** Huis van de Kerkmuziek

Inhoud

- A. Uitgangspunten**
- B. Werkbijeenkomst**
- C. Vervolg**

BIJLAGE: Context

A. Uitgangspunten

- **Regeling** - De Regelingen m.b.t. de kerkmuziek zijn van de kerken (PKN: generale synode, kerkenraden // RKK: bisschoppenconferentie, parochiebesturen)
- **Opleiding** - T.a.v. de bijbehorende opleidingen:
 - de opleidingen voor KM III zijn van de kerken (PKN: via PCTE // RKK via NSGV)
 - voor professionals vindt dit plaats aan een HBO-instelling, i.c. conservatorium. Voor de kerk(en) is de ISOK daarbij betrokken
- **Werkveld** - Het werkkterrein van de KVOK is het werkveld:
 - Het werkveld is veranderd, de organisatie(s) nog niet. Dat is echter noodzakelijk als zij een *erkend gesprekspartner voor de kerken* willen zijn m.b.t. regelingen en opleidingen èn als zij *voor kerkmusici relevant* willen zijn.
- **Samenwerking** – binnen het Huis van de Kerkmuziek
 - Afspraken Bewonersdag plus KVOK/HvdK/Peter Ouwerkerk dd 24 januari
 - toetsingskaders en eindtermen benoemen → werkgroep: Erik Zwiep, Wim Ruessink, Peter Ouwerkerk, Mark Schaap. Portefeuillehouder: Peter Ouwerkerk
 - competenties kerkmusici benoemen → werkdag met deelnemers waarbij het werkveld breed is vertegenwoordigd. Portefeuillehouder: Anje de Heer

B. Werkbijeenkomst mbt competenties

B.1 Waarom en waartoe

Het doel van de opdracht:

- a) Als eerste: antwoord formuleren op de vraag welke competenties de kerkmusicus in de huidige kerkmuzikale praktijk nodig heeft. Deze informatie is allereerst basis voor de formuleren van eindtermen en toetsingskaders van de opleidingen KM I, II en III.
- b) Vervolgens: wat levert dit aan input op voor diegenen die zich inzetten voor de opleidingen en het maken van regelingen.

- c) In samenhang hiermee antwoord formuleren op de vraag wat de huidige praktijk rond kerkmuziek en regelingen vraagt van de organisaties, specifiek de KVOK, m.b.t. lidmaatschap, vorming en toerusting e.a.
- d) Alles bij elkaar werkt toe naar één van de speerpunten van het Huis van de Kerkmuziek: het komen tot een integrale leerlijn, van de basis tot de top en voor de breedte van de praktijk.

B.2 Wat

Medio Mei 2017 vindt een **werkbijeenkomst** plaats m.b.t. het benoemen van de competenties van de kerkmusicus. Hiervoor worden gericht mensen uitgenodigd met oog op een brede vertegenwoordiging van het werkveld. In ieder geval:

• Marc Schaap	RK	Vocaal	cie eindtermen
• Erik Zwiép	prot	vakopleiding	cie eindtermen
• Wim Ruessink	prot	brede werkveld incl. licht/pop+jazz	cie eindtermen
• Harry van Wijk	prot	orgel, instrumentaal, licht/Opw	
• Marc Heerink	RK	orgel, regioondersteuning	
• Jeroen de Haan	Luth		
• Elske te Lindert	prot	orgel, vocaal incl licht/musical\	
• Arjan van Baest	basis		
• André Vis	RK	vocaal, orgel,	
• Jaap/Joop van Deurzen			

Kernvraag: Wat zijn de competenties waar een kerkmusicus in het huidige werkveld over moet beschikken.

Doel: Een basis aanreiken voor de cie eindtermen

C. Vervolg

C.1 Uitwerking

- De uitwerking m.b.t. de eindtermen ligt bij de commissie eindtermen;
- De uitwerking m.b.t. de bijbehorende opleidingen ligt bij de verantwoordelijke instanties (conservatoria, PKN, RK, ISOK)

C.2: Doorwerking

Behalve het uitwerken van de opbrengst van de werkbijeenkomst bij de commissie eindtermen en in het verlengde daarvan de bevoegdheidsgerelateerde opleidingen, is de opbrengst ook van belang voor kerkmuziekorganisaties, hun werkwijze en hun aanbod. Enkele vervolgvragen:

- Met oog op de veranderingen en diversifiëring binnen werkveld: hoe wordt lifelong learning gefaciliteerd? Gezien de algemene culturele en sociologische ontwikkelingen en tevens de ontwikkelingen binnen de kerken, zullen de verschuivingen in het werkveld eerder toe- dan afnemen.
- Gerichte aandacht voor het aanbod van vorming en toerusting voor amateurs (z)onder KM III;
- Wat zijn concrete verbeter-/actiepunten voor de organisaties binnen het werkveld - de KVOK als belangrijke, grote vertegenwoordiger – en hun werkwijze?

C. 3 Wat is er al gaande?

Daarbij kan worden aangesloten bij dat wat inmiddels loopt:

- **Huis van de Kerkmuziek:**
 - Samenwerking tussen kerkmuziekorganisaties e.a.
 - In de speerpunten van het HvdK o.a.
 - t.a.v. opleidingen: komen tot een complete leerlijn. Daarin t.a.v. niet-professionele kerkmusici:
 - vorming en toerusting die is afgestemd op de amateurkerkmusicus zonder opleiding/bevoegdheid
 - vorming en toerusting van voorgangers. Aanbod in het kader van PE
 - aanbod voor geïnteresseerden
 - aanbod voor kinderen/jeugd/jongeren
 - Concreet dd november 2016
 - website per 3/11'16
 - daarop o.a.: overzicht en inventarisatie van het cursusaanbod voor:
 - kerkmuziek: professionals
 - kerkmuziek: amateurs
 - kerkmuziek: theologen, voorgangers
 - kerkmuziek: liefhebbers en belangstellenden
 - kerkmuziek: beleid
- **Opleidingen**
 - Aanpassing van de opleiding KMIII: wordt aan gewerkt binnen PKN. Afstemming met de RKK via Commissie Eindtermen
 - Aanbod voor amateurs buiten KMIII: zie boven C.2
 - Aanbod t.a.v. lichte muziek, piano als begeleidingsinstrument e.a.: zie boven C.1 en 2
 - Plannen voor een cursus Lichte muziek; zie ook boven C. 2
 - Plannen voor een overleg met enkele deskundigen t.a.v. vorming rond de piano als begeleidingsinstrument; zie boven C.2
- **Generale Regeling Kerkmusici (PKN)**
 - Plannen voor herziening; stappen richting realisering

BIJLAGE: Context

D.1 Mapping the field

→ REGELINGEN

- a. Protestantse Kerk in Nederland: Generale Regeling voor de Kerkmusici
- b. Rooms-katholieke kerkprovincie Nederland: Rechtspositiereglement kerkmusici (dirigenten & organisten)
- c. Overige kerken en groepen: geen

Ad 1 Protestantse Kerk in Nederland – Generale Regeling voor de Kerkmusici

- nevendocumenten:
 - Ordinantie 5-6 Kerkorde PKN
- beslissingsrecht
 - Generale Synode van de Protestantse Kerk in Nederland
- portefeuillehouder:

- Commissie Regeling Kerkmusici (van de Dienstenorganisatie van de PKN).

Ad 2 Rooms-katholieke kerkprovincie Nederland: Rechtspositiereglement kerkmusici (dirigenten & organisten)

- nevendocumenten
 - “Beleidsnota Kerkmusicus” van de Ned. Kerkprovincie (versie 2010)
- beslissingrecht
 - Nederlandse Bisschoppenconferentie
- portefeuillehouder
 - Plaatselijke parochies (toepassing)
 - KDOV

Ad 3 Overige kerken en groepen:

1. Hier zijn geen of hooguit summiere afspraken/adviezen. Voor vakmusici wordt er in de praktijk:
 - gebruik gemaakt van de Generale Regeling Kerkmusici;
 - naar maatwerk gezocht, eigen oplossingen dus;
 - niets geregeld.

→ BELANGENORGANISATIES; NEVENORGANISATIES

Musici:

- KVOK
- KDOV
- VGK
- VOGG
- Doopgs. Werkgroep Muziek in de Kerk
- Kerkzang.nl
- NSGV
- Luth. Werkgroep
- ...

Beheer:

- VKB (Ver. v. Kerkrentm. Beheer in de PKN)
- In de RKK: geen

→ OPLEIDINGEN

In samenhang met de Generale Regeling Kerkmusici en het Rechtspositiereglement Kerkmusici:

- Conservatorium: bevoegdheid en functieniveau 1 en 2
- Kerkmuziek III: bevoegdheid en functieniveau 3

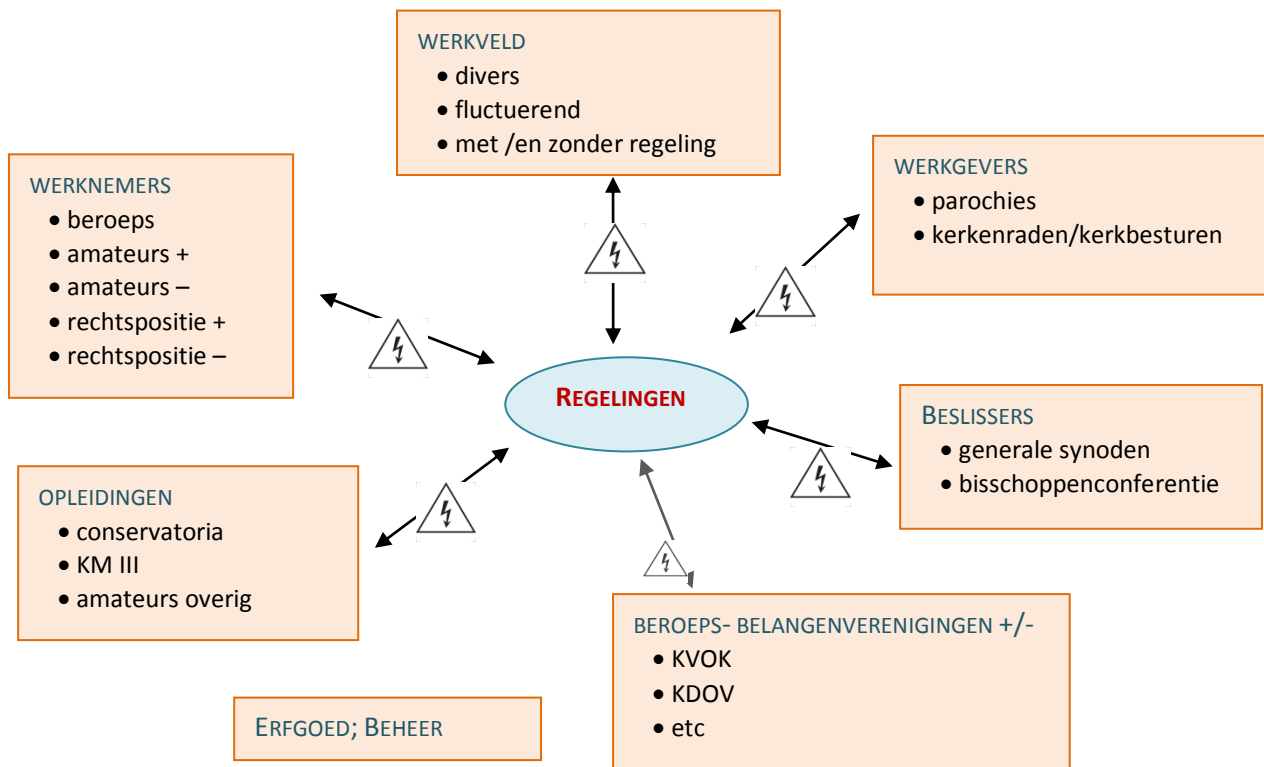
→ RELEVANTE RAPPORTEN

- *Uitvoering en beleid kerkmuziek r.-k.-parochies*. Kaski Rapport nr. 564, augustus 2007
- *Onderzoek onder kerkmusici en kerkmuzikale praktijken in de Protestantse Kerk in Nederland*. Kaski Rapport nr. 564, oktober 2007
- *Nieuwe vakopleiding kerkmuziek – n.a.v. sectorplan kunstvakonderwijs*. ISOK, september 2011

→ EN VERDER

- Ontwikkelingen richting andere praktijken en vormen van liturgische muziek; grote diversiteit
- Kerkelijke krimp
- Kwetsbare positie van de bestaande Regelingen
- Fricctie tussen Regelingen en de afstemming op de praktijk
 - qua regelingen: niveaus (bijv. amateurs), praktijk (stijlen en vormen), arbeidsrelatie (bijv. zzp)
 - qua opleidingen
 - qua aanwas [vervanging]

D.2 Waarnemingen

Ontwikkelingen in kerk en cultuur leiden tot verschillende uitingen van een mismatch tussen de Regelingen en de praktijk:

- a. landelijk kerkelijk beleid, kerkelijke visie, kerkelijke financiën ['vrijwilligerskerk', lokalisering, 'terugtrekkende overheid', bezuinigingen];
- b. plaatselijk kerkelijk beleid, kerkelijke visie, kerkelijke financiën;
- c. algemene culturele ontwikkeling: egalisering, geen uniforme waarheid m.b.t. 'kunst';
- d. algemene culturele ontwikkeling: weinig organisatiebehoefte;
- e. bottom up vs top down in het algemeen en speciaal t.a.v. lichte muziek en daarbinnen vooral de populaire vormen;
- f. de Regelingen zijn niet/niet meer/niet goed afgestemd op de praktijk en de grote diversiteit;
- g. de Regelingen zijn niet/niet meer/niet goed afgestemd op diverse mogelijkheden van arbeidsverhoudingen;
- h. de opleidingen zijn niet of te weinig afgestemd op de praktijk en de grote diversiteit;
- i. de beroepsverenigingen zijn niet of te weinig afgestemd op de praktijk en de grote diversiteit;
- j. er zijn kerkgenootschappen en/of gemeenten/parochies zonder regeling die toch graag hun musici fatsoenlijk willen behandelen. Daarvoor zijn er geen richtlijnen, terwijl dat wel belangrijk is.